

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Викладач: кандидат економічних наук, доцент Шишкін Віктор Олександрович

Кафедра: кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд.415

E-mail: shishkin.vip@ukr.net

Телефон: (061) 289-41-15 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Менеджмент організацій і адміністрування Магістр					
Статус дисципліни		За вибором					
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2021-2022	Рік навчання	2	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	6	Лекційні заняття – 12 Практичні заняття – 22 Самостійна робота – 56			
Вид контролю	Залік						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=929				
Консультації:			щочетверга, 12.55-14.15 або за домовленістю чи ел. поштою				

ОПИС КУРСУ

В економіці України основними споживачами енергії є підприємства різних галузей. Сучасні підприємства споживають значні обсяги енергетичних ресурсів різних видів, враховуючи всі види природних та перетворених енергоносіїв, таких як паливо, електрична та теплова енергія. Енергетичні ресурси є незамінними, а їх брак або відсутність може бути загрозою як для здійснення господарської діяльності підприємством так і для економічної безпеки всієї держави. Тому на кожному підприємстві необхідна організація ефективної системи енергетичного менеджменту. Це завдання покладається на керівництво підприємства, а безпосереднє виконання як правило на енергетичне господарство фірми. Його склад та структура залежать від розмірів підприємства, специфіки його діяльності, енергоємності, а також від видів енергії, що споживається.

Основними завданнями енергоменеджменту є:

- раціональне та ощадливе використання енергетичних ресурсів;
- розробка енергоощадних заходів на підприємствах, в організаціях, установах незалежно від галузі та сфери діяльності;
- складання та розробка програм енергозбереження, які враховують технічні, економічні, фінансові й адміністративні чинники.

Вивченню саме цих питань присвячена начальна дисципліна.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе:**

- за результатами аналітичної діяльності визначати стратегію конкурентних переваг, обирати оптимальну корпоративну стратегію енергозбереження з урахуванням прийняттого рівня ризику;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- здійснювати планування інноваційної діяльності організації та впроваджувати інноваційні енергоефективні продукти та технології на підприємствах;
- здійснювати моніторинг інновацій, розраховувати ефективність проектів з енергозбереження, виконувати економічне оцінювання нововведень;
- організовувати, планувати та координувати діяльність підприємств на основі оптимізації споживання енергетичних ресурсів;
- виявляти та обґрунтовувати пріоритетні напрямки для організації власного бізнесу.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекційні матеріали, інструктивно-методичні матеріали, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання самостійних та індивідуальних завдань, завдання для поточного та підсумкового контролю розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=929>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення проблемних питань навчальної дисципліни на основі навчальної та наукової літератури за тематикою дисципліни – **9 балів**.
Захід передбачає збір, систематизацію та аналіз фактичного матеріалу за тематикою навчальної дисципліни.
- Підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами з дисципліни – **9 балів**.
Захід передбачає виступ, презентацію й обговорення результатів дослідження навчального матеріалу за тематикою дисципліни.
- Контрольне тестування за пройденим матеріалом – **6 балів**.
- Контрольна робота за пройденим матеріалом – **6 балів**.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Написання есе за проблематикою навчальної дисципліни – **9 балів**.
Захід передбачає самостійне опрацювання проблемних питань в межах тематики навчальної дисципліни та підготування відповідних матеріалів у вигляді стислої доповіді з актуальної проблематики. Тема есе обирається студентом вільно за його бажанням в межах тематики навчальної дисципліни.
- Проведення та презентація власних наукових досліджень за тематикою дисципліни – **9 балів**.
Захід передбачає виступ, презентацію й обговорення результатів власного наукового дослідження за тематикою дисципліни.
- Розв'язування проблемних питань та вирішення практичних завдань з дисципліни – **6 балів**.
- Підготовка та презентація власного проекту енергозбереження на сучасному підприємстві – **6 балів**.
Захід передбачає підготовку та презентацію власного проекту з впровадження енергозберігаючих технологій на обраному студентом самостійно сучасному підприємстві.
Приклад проекту – за посиланням: <https://proektozbereshennya.io.ua/>

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль:

- тестові завдання за вивченим матеріалом (проводиться онлайн на платформі Moodle) – **10 балів**.
Захід передбачає контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу.

- усна відповідь на контрольні питання з дисципліни (на заліковому занятті згідно розкладу або онлайн на платформі Moodle) – **15 балів**.
 Захід передбачає розгорнуту відповідь на два питання з дисципліни. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=929>

Підсумкове практичне завдання:

- Вирішення практичного спеціалізованого комплексного завдання (кейсу) з дисципліни (на заліковому занятті згідно розкладу або онлайн на платформі Moodle) – **15 балів**.
 Захід передбачає вирішення контрольного ситуативного кейсового завдання у письмовій формі із проведенням необхідних розрахунків, наданням ґрунтовних висновків та рекомендацій із вирішення проблемної ситуації.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення проблемних питань	тиждень 1	3
	Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни	тиждень 2	3
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	тиждень 3	3
	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень	тиждень 4	3
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	тиждень 5	3
	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень	тиждень 6	3
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	тиждень 7	3
	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень	тиждень 8	3
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Вид теоретичного завдання: контрольне тестування за пройденим матеріалом	тиждень 9	6
	Вид практичного завдання: розв'язування проблемних питань та вирішення практичних завдань	тиждень 10	6
Змістовий модуль 6 (розділ 6)	Вид теоретичного завдання: контрольна робота за пройденим матеріалом	тиждень 11	6
		тиждень 12	6
	Вид практичного завдання: підготовка та презентація власного проекту енергозбереження на сучасному малому підприємстві	тиждень 13	6
		тиждень 14	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Підсумковий контроль (max 40%)		
Підсумкове теоретичне завдання: тести в Moodle та усна відповідь на залікові питання	заліковий тиждень	25
Підсумкове практичне завдання: вирішення практичного спеціалізованого комплексного завдання (кейсу)	заліковий тиждень	15
Разом		100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Організаційна структура енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 1 Практичне заняття 1	Організаційна структура енергетичного господарства на підприємстві	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення наступних проблемних питань: Сутність, роль, завдання і структура енергетичного господарства на підприємстві. Основні поняття і визначення в енергетичному господарстві. Актуальність впровадження систем енергоменеджменту. Принципи і методи управління в енергетичному менеджменті. Об'єкти енергетичного господарства. Стандарти в сфері енергетичного господарства. Міжнародний стандарт ISO 50001:2011. Загальноєвропейський стандарт EN 16001:2009. Українські стандарти ДСТУ 4715:2007, ДСТУ 4713:2007.	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

		Основні енергетичні проблеми в Україні.	
Тиждень 2 Лекція 2	Організаційна структура енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 2 Практичне заняття 2	Організаційна структура енергетичного господарства на підприємстві	<p>Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни.</p> <p>Орієнтовні теми есе:</p> <p>Характеристика організаційної структури енергетичного господарства промислового підприємства. Фактори, що впливають на організаційну структуру енергетичного господарства на підприємстві. Тип виробництва, загальний обсяг енергоспоживання та видів енергії, що споживається; схеми енергозабезпечення; вид, кількість і одинична потужність енергообладнання та його розміщення на території підприємства та цехів. Режим роботи підприємства як фактор, що впливає на організаційну структуру енергетичного господарства.</p>	3
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3 Лекція 3	Типи енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 3 Практичне заняття 3	Типи енергетичного господарства на підприємстві	<p>Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення наступних проблемних питань:</p> <p>Загальнозаводське та цехове енергетичне господарство на підприємстві. Генеруючі та перетворювальні засоби загальнозаводського призначення. Загальнозаводські енергетичні мережі. Енергоприймальні та розподільчі мережі споруд, будівель та приміщень загальнозаводського призначення (склади, заводоуправління, їдальні тощо).</p>	3
Тиждень 4 Лекція 4	Типи енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 4 Практичне заняття 4	Типи енергетичного господарства на підприємстві	Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни.	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>Орієнтовні теми есе: Цехове енергогосподарство. Енергоприймальні засоби виробничих цехів. Цехові перетворювальні засоби. Внутрішньоцехові розподільчі мережі. Вентиляційне та опалювальне устаткування. Спеціалізовані енергоцехи підприємства. Централізована та децентралізована експлуатація цехового енергогосподарства. Функції енергоцехів підприємства. Змішана форма енергетичного господарства промислового підприємства. Цехові енергослужби, персонал енергоцехів.</p>	
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5 Лекція 5	Паливно-енергетичне господарство	-	-
Тиждень 5 Практичне заняття 5	Паливно-енергетичне господарство	<p>Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення наступних проблемних питань: Паливно-енергетичні господарства як галузі комунальної енергетики. Підприємства та організації, що забезпечують електроенергією, газом та теплом населення міста, промисловість та інших споживачів. Електропостачання. Система електропостачання як сукупність трансформаторних підстанцій та електричних мереж різних напруг. Електропостачальні мережі. Електричні мережі та знижуючі підстанції. Збірні шини підстанцій. Мережі розподілу. Розподільні мережі. Промислові мережі змінного струму. Трифазні промислові мережі.</p>	3
Тиждень 6 Лекція 6	Паливно-енергетичне господарство	-	-
Тиждень 6 Практичне заняття 6	Паливно-енергетичне господарство	<p>Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни. Орієнтовні теми есе: Теплопостачання. Джерела теплопостачання житлового, нежитлового громадського фонду та невеликих приватних підприємств у містах та селищах. Теплоелектроцентралі (ТБЦ) та котельні. Система теплопостачання як</p>	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

		комплекс пристроїв, що продукують теплову енергію і доставляють її споживачеві. Теплогенеруючий пристрій. Котельні. Котельний агрегат. Котельні установки: енергетичні, виробничі або промислові, виробничо-опалювальні.	
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7 Лекція 7	Проектування енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 7 Практичне заняття 7	Проектування енергетичного господарства на підприємстві	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами Орієнтований план презентацій: Цілі і стратегія реалізації проектів енергетичного господарства на підприємстві. Інвестиційний план (проект). Проведення проектного, економічного та фінансового аналізів. Показники ефективності інвестиційного проекту.	3
Тиждень 8 Лекція 8	Проектування енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 8 Практичне заняття 8	Проектування енергетичного господарства на підприємстві	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень Орієнтована тематика власних наукових досліджень: Сутність бізнес-планування. Роль, місце і значення бізнес-планування в системі управління підприємством. Основні цілі процесу планування. Етапи планування. Вимоги до розробки бізнес-планів енергетичного господарства на підприємстві – структура, функції, зміст розділів. Інформаційне забезпечення бізнес-планування.	3
Змістовий модуль 5			
Тиждень 9 Лекція 9	Впровадження системи енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 9 Практичне заняття 9	Впровадження системи енергетичного	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

	господарства на підприємстві	Орієнтований план презентацій: Організаційні та економічні аспекти енергетичного господарства на підприємстві. Складання енергетичного балансу підприємства. Етапи впровадження системи енергетичного господарства. Матриця енергетичного господарства, її складові, порядок створення та використання. Енергетичний паспорт підприємства.	
Тиждень 10 Лекція 10	Впровадження системи енергетичного господарства на підприємстві	-	-
Тиждень 10 Практичне заняття 10	Впровадження системи енергетичного господарства на підприємстві	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень Орієнтована тематика власних наукових досліджень: Удосконалення систем тепло- та електропостачання. Тактичні та стратегічні питання енергопостачання, енерговикористання. Матеріальне стимулювання колективів і окремих працівників підприємства за економію паливно-енергетичних ресурсів. Класифікація і аналіз основних перешкод на шляху впровадження системи енергетичного господарства на підприємстві. Принципи фінансування енергетичного господарства.	3
Змістовий модуль 6			
Тиждень 11 Лекція 11	Енергетична стратегія підприємства в питанні енергоефективності	-	-
Тиждень 11 Практичне заняття 11	Енергетична стратегія підприємства в питанні енергоефективності	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами Орієнтований план презентацій: Енергетична стратегія України. Енергетична стратегія підприємства в питанні енергоефективності. Оцінка економічної ефективності використання енергоресурсів на підприємстві. Вигоди від здійснення енергетичної стратегії. Енергетична політика. Програма підприємства з питань енерговикористання «Енергетична	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

		політика підприємства». Інформація в системі енергоменеджменту. Умови підвищення ефективності використання енергоресурсів.	
Тиждень 12 Лекція 12	Енергетична стратегія підприємства в питанні енергоефективності	-	-
Тиждень 12 Практичне заняття 12	Енергетична стратегія підприємства в питанні енергоефективності	<p>Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень</p> <p>Орієнтована тематика власних наукових досліджень:</p> <p>Потенціал та пріоритетні напрямки енергозбереження. Координація робіт в області енергозбереження. Енергозбереження та енергоефективність, їх взаємозв'язок. Основні принципи і правила енергозбереження. Методи енергозбереження та енергоефективності. Заходи з енергозбереження та механізм їх реалізації. Стимулювання енергозбереження в системі енергоменеджменту. Енергозберігаючі технології енергозбереження та підвищення енергоефективності.</p>	3
Змістовий модуль 7			
Тиждень 13 Лекція 13	Впровадження політики енергозбереження	-	-
Тиждень 13 Практичне заняття 13	Впровадження політики енергозбереження	Вид теоретичного завдання: контрольне тестування за пройденим матеріалом	6
		Вид практичного завдання: розв'язування проблемних питань та вирішення практичних завдань	6
Змістовий модуль 8			
Тиждень 14 Лекція 14	Впровадження політики енергозбереження	-	-
Тиждень 14 Практичне заняття 4	Впровадження політики енергозбереження	Вид теоретичного завдання: контрольна робота за пройденим матеріалом	6
		Вид практичного завдання: підготовка та презентація власного проекту енергозбереження на сучасному малому підприємстві	6

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основні джерела:

1. Бакалін Ю.І. Енергозбереження та енергетичний менеджмент : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рекомендовано МОНУ. Харків : БУРУН і К, 2006. 482с.
2. Березовский Н.И. Технология энергосбережения : учеб. пособие. Минск : БИП-С Плюс, 2017. 324с.
3. Борисова Л.М. Экономика энергетики : учеб. пос. Томск : Изд-во ТПУ, 2006. 212с.
4. Дудюк Д.Л. Нетрадиційна енергетика: основи теорії та задачі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ. Львів : Магнолія 2006, 2009. 186с.
5. Іншеков Є.М. Посібник з муніципального енергетичного менеджменту. Київ: Поліграф плюс, 2014. 238 с.
6. Лебедева Н.І. Управління екологічною безпекою ядерної енергетики : курс лекцій для студентів напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 180с.
7. Мельник Л.Г. Економіка енергетики: підручник. Суми: Університетська книга, 2015. 378 с.
8. Смоленніков Д.О. Методи прийняття управлінських рішень : конспект лекцій. Суми : Вид-во СумДУ, 2008. 282с.
9. Сніжко С.В. Менеджмент в енергетиці : для студ. 4 курсу денної і 5 курсу заоч. форм навч. освітньо-кваліф. рівня «бакалавр». Харків : ХНАМГ, 2011. 408с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
2. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
3. Лідерство в питаннях та відповідях. URL: <http://www.mahindrasatyam.com>. (дата звернення: 29.07.2020).
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
6. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/. (дата звернення: 29.07.2020).

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У разі, якщо студенти за певних обставин не змогли бути присутніми на лекційних або практичних заняттях, відпрацювання пропущених занять відбувається наступним чином:

- лекційні заняття – студент має презентувати конспект лекції, підготовлений та опрацьований за матеріалами теми пропущеного заняття, які представлені на сторінці курсу в системі Moodle впродовж тижня, що слідує після пропущеного заняття;

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

- практичні заняття – студент має презентувати виконане самостійно відповідне практичне завдання під час консультації за розкладом консультацій викладача.
- В окремих випадках дозволяється відпрацювання пропущених лекційних та практичних занять способом виконання практичних завдань або складання тестів з дисципліни, розміщених в системі Moodle.

Політика академічної доброчесності

Під час виконання теоретичних та практичних контрольних завдань, наприклад: написання есе, тез та доповідей, студенти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності. Подані до перевірки есе, тези та доповіді проходять перевірку на запозичення у тексті засобами сервісу перевірки на плагіат Unicheck. Відповідальність за зміст та оригінальність наукових творів, науковий рівень та точність наведених відомостей, а також за те, що в матеріалах не міститься інформація з обмеженим доступом, несуть автори-студенти.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Самостійно перевірити свою роботи на наявність запозичень студенти можуть за посиланням: <https://text.ru/antiplagiat>.

При використанні у науковому дослідженні цитат, думок та поглядів вчених та практиків тощо, студентами повинні бути надані посилання на першоджерело. Із прикладами оформлення цитувань можна ознайомитися за посиланням: <https://management-journal.org.ua/downloads/dstu.pdf>.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна за умови їхнього використання в якості інструменту джерела інформації при усному обговоренні проблемних питань та ситуацій за тематикою дисципліни або з метою презентації за вивченими теоретичними матеріалами та власних наукових досліджень.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється електронною поштою: shishkin.vip@ukr.net або через Moodle (форум курсу, приватні повідомлення).

Викладач відповідатиме на письмові запити студентів впродовж двох днів з моменту надходження запиту. Ввічливість, етикет ділового листування, зазначення імені, прізвища та академічної групи студента є формальними вимогами до оформлення письмових запитів студентів. Анонімні звернення викладачем не розглядаються. Анонімними зверненнями вважаються письмові звернення студентів електронною поштою без зазначення імен та прізвищ студентів та електронних акаунтів, що не ідентифікуються. Звернення, надіслані у нічний час (з 22.00 до 6.00), викладачем не розглядаються. Викладач має право не відповідати на письмові запити студентів, оформлені неналежним чином.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2021-2022 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2021-2022 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yvcds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yvfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>